

Topsuz Basketbol Oyunu: Tahmin, Anlam, Noktalama ve Ses Kullanımı

Okuma sürecinde tahmin, yüzey anlam ve söz varlığı çözümleme stratejilerini uygular.
· Konuşmasında sesini uygun kullanır; yazısında yazım ve noktalama kurallarını uygular.

HATIRLAYALIM

- Tahmin stratejisi önce öğretmenden izlenir, sonra grupta iki kez ve en sonda bireysel uygulanır; duraklarda tahmin ve gerekçe birlikte yazılır.
- Sözlük ve çalışma kâğıdı gibi okuma araçları amaca göre seçilir, okuma sırasında gerekirse değiştirilir ve sonunda değerlendirilir.
- Metinde doğrudan cümle olarak yazan yargılar açık bilgidir; ipuçlarını ön bilgilerle birleştirip çıkarım yapmak yorumdur.
- Nokta; cümle sonunda, kısaltmada, sıra sayısında ve tarihte kullanılır. Cümle sonundaki ok yukarıya ses yükseltilir, aşağıya alçaltılır.

1 EŞLEŞTİRME

İfadeleri okuma ve ses kullanımı kavramlarıyla eşleştiriniz.

☐ 1. tahmin gerekçesi	a) Göğüs ile karın boşluğunu ayıran ve nefesi destekleyen kas
☐ 2. altın kural	b) Okuma sırasında bilinmeyen sözcükleri kontrol etmek için seçilen araç
☐ 3. açık bilgi	c) Tahminin hangi ipucuna ve ön bilgiye dayandığını gösteren açıklama
☐ 4. sözlük	d) Yoruma gerek kalmadan metinde doğrudan cümle olarak yer alan yargı
☐ 5. diyafram	e) Topsuz Basketbol Oyunu'nda olmayan nesneleri varmış gibi kabul etme

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde Topsuz Basketbol Oyunu için hazırlanan tahmin çalışma kâğıdının bölümleri gösterilmiştir. Bu şemadaki K durağı ve L son adımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

Okumadan Önce	K Durağı (1. Yer)	2. Numaralı Durak	L Adımı (Okuma Sonu)
Başlıktan ilk tahmin ve gerekçe kaydı	Moni fikir bulunca Tahmin + gerekçe : ?	İnci yardım çağırınca yeni tahmin + gerekçe	Okuma tamamlandınca Değerlendirme : ?
- (A) K durağında metnin tamamı okunup özet çıkarılır, L adımı başlıklar yazılır.
- (B) K durağında olaylar gerekçesiyle tahmin edilir, L adımı tahminler değerlendirilir.
- (C) K durağında müdahale yorumlanır, L adımı sözlerden kelimeler seçilir.
- (D) K durağında grup tahminleri silinir, L adımı okuma araçları değiştirilir.

5 BOŞLUK DOLDURMA

Boşlukları kutudaki uygun sözcüklerle doldurunuz.

- notka** **yükseltilecek** **zıt** **eş** **virgül** **üretkenlik**
- Sıra bildiren sayıların sonuna görevine uygun olarak _____ konur.
 - Cümle sonundaki ok yukarıya gösteriyorsa ses _____ okunur.
 - Bir kelimenin anlamca tam karşılığı olan sözcüğe _____ anlamlı denir.
 - Yeni ve özgün bir oyun fikri ortaya koymak _____ kavramını gösterir.
 - Yazılışları aynı, anlamları farklı sözcüklere _____ sesli denir.

6 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dört kartta kırmızı renkle vurgulanan noktaların kullanış görevleri altlarına yazılmıştır. Buna göre numaralı kartların hangisinde noktanın görevi yanlış belirtilmiştir?

1. Kart: 08.10.2026 günü okul turnuvası
Görev: Gün, ay ve yılı ayırma	2. Kart: Takımımız 2. kademeye yükseldi.
Görev: Sıra bildiren sayı sonu
3. Kart: Çınar Cad. spor salonunda maç
Görev: Cümlelerin bittiğini gösterme	4. Kart: Antrenman tam 45 dk. sürdü.
Görev: Kısaltmanın sonuna konma
- (A) 1. kart — Tarihte gün, ay ve yıl sayılarını birbirinden ayırmıştır.
- (B) 2. kart — Sayının sonuna gelerek sıra bildirme görevi üstlenmiştir.
- (C) 3. kart — Cümle sonuna değil, cadde kısaltmasının sonuna konmuştur.
- (D) 4. kart — Dakika kelimesinin kısaltmasının sonuna getirilmiştir.

3 KISA CEVAP

Görseldeki iki okuma notundan hangisi metindeki açık bilgiyi, hangisi okuyucu yorumunu yansıtmaktadır? Nedenini kısaca yazınız.

Not 1 (Okuma Kaydı)

"İnci, yerde kıvrılan Mete'yi görünce sağlık görevlilerini yardıma çağırdı."

Not 2 (Okuma Kaydı)

"Mete gezegenlere ilgi duyduğu için tedavi yeri olarak Satürn'ü seçmiş olabilir."

7 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki sahne kartlarının Topsuz Basketbol Oyunu'nda gerçekte yaşanan mı yoksa hayal ürünü mü olduğunu ve dayanağını yazarak tabloyu tamamlayınız.

1. Kart	2. Kart	3. Kart	4. Kart
Moni'nin kendi ağzıyla siren sesi çıkarması	Mete'nin Satürn'deki bir hastanede iyileşmesi	Çocukların saha içinde neşeye koşuşturması	Çantadan sedye, buz ve sarğı bezi çıkarılması
Sahne Kartı	Gerçek / Hayal	Metindeki Dayanağı	
1. Kart (Siren sesi)	Gerçekte yaşanan	Moni sesi kendi ağzıyla çıkarır.	
2. Kart (Satürn hastanesi)			
3. Kart (Sahada koşma)			
4. Kart (Sedyeye ve sarğı)			

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki söz varlığı çalışma kartında incelenen kelimelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

1. Bölüm: "Üzölmek" Sözcüğü	2. Bölüm: "Kaz" Sözcüğü
Yakın Anlamı Kederlenmek	Zıt Anlamı Sevinmek
1. Cümle: "Üzölmek" yakın ve zıt anlamıyla, "kaz" eş sesli kullanımıyla örneklenmiştir.	1. Cümle: Gölde beyaz bir kaz yüzüyordu.
2. Cümle: "Kaz" sözcüğü her iki cümlede de aynı varlığın adını karışılmaktadır.	2. Cümle: Fidan dikmek için toprağı kaz.
3. Cümle: "Kaz" sözcüğü her iki cümlede de aynı varlığın adını karışılmaktadır.	4. Cümle: "Üzölmek" ile "sevinmek" birbiriyle yakın anlamı olarak eşleştirilmiştir.

9 KISA CEVAP · DÜŞÜN

Görseldeki nefes egzersizi ölçüm kartına göre Kerem ve Aslı'dan hangisi diyafram nefesini doğru uygulamaktadır? Gerekçesiyle yazınız.

Kerem'in Nefes Ölçümü (Mum Üfleme)	Aslı'nın Nefes Ölçümü (Mum Üfleme)
Göğüsteki el hareketi:	Göğüsteki el hareketi:
Karındaki el hareketi:	Karındaki el hareketi:

10 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki A ve B davranış kartlarının hangi tutum veya kavramları yansıttığını davranışlarla ilişkilendirerek yazınız.

Kart A (Oyun Davranışı)	Kart B (Oyun Davranışı)
Toplar patlayınca maçı bırakmayıp oyunun sürmesi için çözüm aramak	Yerde kıvranan arkadaşının yanına koşup incinen bileğini sarmak

11 SIRALAMA

Görseldeki okuma yardımcı araçlarını seçip kullanma basamaklarını 1'den 4'e doğru sıralayınız.

Amaç ve İhtiyaç	Araç Seçimi	Esnek Değişim	Değerlendirme
Okuma öncesi düşünme	Sözlük / çalışma kâğıdı	Yetmezse yeni araç ekle	Katkısını gözden geçir

- ☐ Okuma sırasında araç yetersiz kalırsa ihtiyaca göre yeni araç eklemek
- ☐ Amaca uygun olarak sözlük veya çalışma kâğıdı gibi araçları seçmek
- ☐ Okumaya başlamadan önce amacı ve metindeki ihtiyaçları belirlemek
- ☐ Okuma bittiğinde kullanılan araçların anlamaya katkısını değerlendirmek

12 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Görseldeki konuşma kartında dört cümle sonundaki ok yönleri ve öğrencinin uyguladığı ses tonu verilmiştir. Bu uygulamalardan hangisi ok yönü kuralına göre yanlıştır?

1. Cümle: "Turnuva şimdi başlıyor!" ↑ (Yukarı ok) — Uygulama: Ses yükseltildi	2. Cümle: "Yedek formalar nerede?" ↑ (Yukarı ok) — Uygulama: Ses yükseltildi
3. Cümle: "Antrenman saat beşte bitti." ↓ (Aşağı ok) — Uygulama: Ses alçaltıldı	4. Cümle: "Yarın sahada buluşuruz." ↓ (Aşağı ok) — Uygulama: Ses yükseltildi

- A** 1. cümlede ok yukarı baktığı için sesin yükseltilmesi
- B** 2. cümlede soru anlamı ve yukarı ok nedeniyle sesin yükseltilmesi
- C** 3. cümlede aşağı bakan oka uygun biçimde sesin alçaltılması
- D** 4. cümlede aşağı bakan ok bulunduğu hâlde sesin yükseltilmesi

13 ŞİFRELE KİLEME

İpuçlarındaki kavramları yazınız. Numaralı harflerle okurken numaralı duraklarda yapılan zihinsel işlemi bulunuz.

Gün, ay ve yılı gösteren sayıların arasına nokta konulan kavram	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Yoruma dayanmayan, metinde doğrudan yer alan bilgi: ... bilgi	☐ ☐ ☐ ☐
Olmayan malzemeleri varmış gibi kabul etmeyi sağlayan güç: ... güç	☐ ☐ ☐ ☐
Yeni bir şeyi öğrenmek ve araştırmak istemekle ilgili kavram	☐ ☐ ☐ ☐
Tahmin yaparken dayananı metin içi kanıt veya belirti	☐ ☐ ☐ ☐
Kısaltmaların ve tamamlanmış cümlelerin sonuna konulan işaret	☐ ☐ ☐ ☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

14 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Küçük gruplarla yapılan tahmin çalışmasının ikinci denemesinde grup üyeleri ortak bir tahminde anlaşmıştır. Bu aşamada öğrencilerin çalışma kâğıdını doldurma biçimi aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A** Tahmini ve gerekçesini grup adına seçilen tek bir yazman yazar.
- B** Grup ortak karar verse de her öğrenci tahmini kendi kâğıdına yazar.
- C** Tahmin yazılıp gerekçe bölümü okuma sonrasına kadar boş bırakılır.
- D** Öğretmen bütün grupların yerine tahtaya tek bir ortak tahmin yazar.